

Този документ е изготвен с финансовата подкрепата на Столична община Програма Европа, 2013 г. и се реализира в подкрепа на кандидатурата на София за Европейска столица на културата – 2019 г.

Организация: “Форум за наблюдение и анализ на публични политики”

Проект: „Добро управление на Район „Триадица“ чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие”

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ГРАЖДАНИТЕ НА РАЙОН ТРИАДИЦА И РАЙОННАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

Резултати от качествено проучване

Септември-октомври 2013 г.

Методология на проучването

МЕТОД НА РЕГИСТРАЦИЯ

Групови дискусии и дълбочинни интервюта

БРОЙ ГРУПИ И ИНТЕРВЮТА

2 групови дискусии и 20 дълбочинни интервюта

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Заинтересовани страни – граждани, представители на бизнеса, представители на граждански организации, районна администрация

ПЕРИОД НА ПРОВЕЖДАНЕ

Септември-октомври 2013 година

Този документ е изготвен с финансовата подкрепата на Столична община Програма Европа, 2013 г. и се реализира в подкрепа на кандидатурата на София за Европейска столица на културата – 2019 г.
Организация: "Форум за наблюдение и анализ на публични политики"
Проект: „Добро управление на Район „Триадица“ чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие”

Изводи от проучването

Изводи от проучването /1

- Въпреки отчетените от количественото проучване основно позитивни нагласи към развитието на Район Триадица, резултатите от качествената част на проекта потвърждават двете основни изследователски хипотези за липса на доверие между граждани и районна администрация (РА) и за съществуването на относително устойчиви и реципрочни негативни нагласи между администрация и граждани.
- Като проблем, от страна на РА, се осъзнава и публичният образ на институциите, който не подпомага преодоляването на дефицита на институционална култура сред българските граждани, а по-скоро го задълбочава.
- Взаимодействието местна власт-граждани се възприема основно в перспективата на клиент (граждани)-доставчик на услуги (РА) и в по-малка степен във възможността за реално взаимодействие, ориентирано към подобряване на качеството на живот в Район Триадица.
- Мотивите на гражданите за комуникация с общината са тясно ситуационно ограничени до техните непосредствени лични проблеми и рядко се проявяват като ангажираност с теми от по-широка значимост, което е индикатор за реален дефицит на гражданско самосъзнание.
- Констатацията по отношение на липсата на заинтересованост у гражданите за по-активна позиция по общите политики и инициативи на общината е споделяна както от представителите на РА, така и от самите граждани.

Изводи от проучването /2

- Регистрира се потенциална по-висока степен на ангажираност, с проблемите на района, от страна на три социални групи: ученици, майки и пенсионери. Като съществено предизвикателство се очертава въвличането в процеса на комуникация и взаимодействие с местната власт на активно заетите граждани.
- Потвърждават се регистрираните в количественото проучване дефицити по отношение на:
 - Комуникацията между жителите на района и общинската администрация;
 - Гражданското участие във взимането на решения от по-голяма обществена значимост;
 - Гражданското участие в инициативи в различни области: култура, образование, благоустройство, социални дейности, екология.

Този документ е изготвен с финансовата подкрепата на Столична община Програма Европа, 2013 г. и се реализира в подкрепа на кандидатурата на София за Европейска столица на културата – 2019 г.
Организация: “Форум за наблюдение и анализ на публични политики”
Проект: „Добро управление на Район „Триадица“ чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие”

Бариири пред взаимодействието между РА и гражданите

Бариери пред взаимодействието между РА и гражданите /1

- От гледната точка на РА могат да бъдат формулирани няколко фактора, които оказват негативно влияние върху процеса на комуникация и взаимодействие между местната власт и гражданите:
 - Дефицит на институционална култура сред гражданите, който намира проявление най-вече в неуважително отношение към институциите като цяло и конкретно към общинските служители.

„Отношението към нас е нападателно“ РА

- Не достатъчна информираност на гражданите по отношение на нормативната база, техните права и административните процедури, през които трябва да преминат;

„Проблемът е тази полу-информираност на гражданите... Чули нещо и тичат в общината, а то става въпрос за друга институция.“ РА

- Незапознатост на гражданите с техните задължения.

„Задълженията не си знаят. Гражданите си знаят правата, както те ги разбират и ги интерпретират както им е удобно“ РА

- Липса на равнопоставеност между ролята на гражданите (като клиент) и служителите на администрацията (като доставчик на услуги);
- Висока степен на натовареност на администрацията в ситуация на остър недостиг на кадрови ресурс.

Образът на гражданина	Образът на служителя в администрацията
<ul style="list-style-type: none"> - Недоволен - Агресивен - Неинформиран - Неблагодарен 	<ul style="list-style-type: none"> - Старомоден - Закостенял - Муден - Не достатъчно квалифициран
<ul style="list-style-type: none"> + Отговорно отношение 	<ul style="list-style-type: none"> + Постепенно променящ се към по-добро

Бариири пред взаимодействието между РА и гражданите /2

- Едно не напълно осъзнато ограничение е (и сред представителите на местната власт, и сред гражданите), че не рядко РА се възприема по-скоро като изпълнител на оперативно ниво, без особена власт да взима важни решения, и като такъв е с ограничени възможности за въздействие за разрешаването на проблеми от по-общ характер.
- Проблемът с разпределението на отговорностите и компетентностите към районните администрации (определено от нормативната база) провокира нагласата, че местната власт в Район “Триадица” не може и „няма смисъл“ да посредничи между гражданите и СО. Това е основа и за регистрираното становище, сред част от служителите, че би следвало гражданските инициативи да бъдат директно пренасочвани към СО с аргумента, „че така, или иначе, там се решават нещата“. В този смисъл децентрализацията се оформя като съществен фактор в осъзнаването на служителите, като имащи съществена роля при определянето и прилагането на политиките на местно ниво.

„Доста от работите не са от наша компетентност, а от компетентността на СО и въпросът няма да се реши при нас, а на по-горно ниво“ - РА

„Нищо не зависи от районната администрация. Аз само трябва да поемам жалби и да съм буфера между гражданите и голяма община.“- РА

Барииери пред взаимодействието между РА и гражданите /3

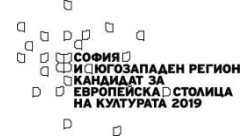
- Представителите на местната власт, участвали в проучването, отчитат като позитивна тенденция и предпоставка за по-успешно бъдещо взаимодействие между РА и гражданите, фактът, че известна част от жителите на района са изградили добри практики на комуникация с местната власт, с нагласата, че общината би могла да реши техните ежедневни проблеми.
- От своя страна, представителите на гражданското общество споделят част от изразените от служителите на РА критични становища по отношение на:
 - Липсата на достатъчна информираност сред гражданите за правомощията на РА;
 - Редки прояви на активно гражданско поведение в процеса на комуникация и взаимодействие с РА;

„Гражданите трябва да бъдат активната страна“ Граждани

- Отчасти поддаване на общия негативен стереотип по отношение на националните и местни институции и по-конкретно служителите в районната администрация.

Този документ е изготвен с финансовата подкрепата на Столична община Програма Европа, 2013 г. и се реализира в подкрепа на кандидатурата на София за Европейска столица на културата – 2019 г.
Организация: "Форум за наблюдение и анализ на публични политики"
Проект: „Добро управление на Район „Триадица“ чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие”

Комуникация и взаимодействие между граждани и районната администрация

Комуникация и взаимодействие между граждани и РА /1

- Като съществен проблем е липсата на достатъчна ангажираност на гражданското общество със значимите проблеми на Триадица, както под формата на инициативи от страна на гражданите, така и в подкрепа и участие в инициативи на РА и СО.
- Служителите в местната власт споделят, както негативен, така и позитивен опит при взаимодействия между тях и гражданите. Налице са вече реализирани инициативи или идеи за такива като:
 - Инициативи по почистване;
 - Съвместна охрана на събития;
 - Зелени патрули;
 - Изграждане на алея за слепи;
 - Ученически парламент.
- Не особено позитивен е опитът (според представителите на РА) при публичните обсъждания на градоустройствените планове, както и при реализираната съвместна инициатива с МВР за разяснение на нормативната база за етажната собственост. Като основен проблем се посочва трудностите с модеризирането на успешен диалог с гражданите и честото изместване на фокуса на дискусиите (от страна на присъстващите граждани) към по-маловажни теми от частен интерес.
- Въпреки очаквана по-висока гражданска активност, и други публични инициативи на местната власт, също трудно отчитат очакваните добри резултати.

„При инициативи в областта на спорта и културата участието на граждани е слабо“ РА

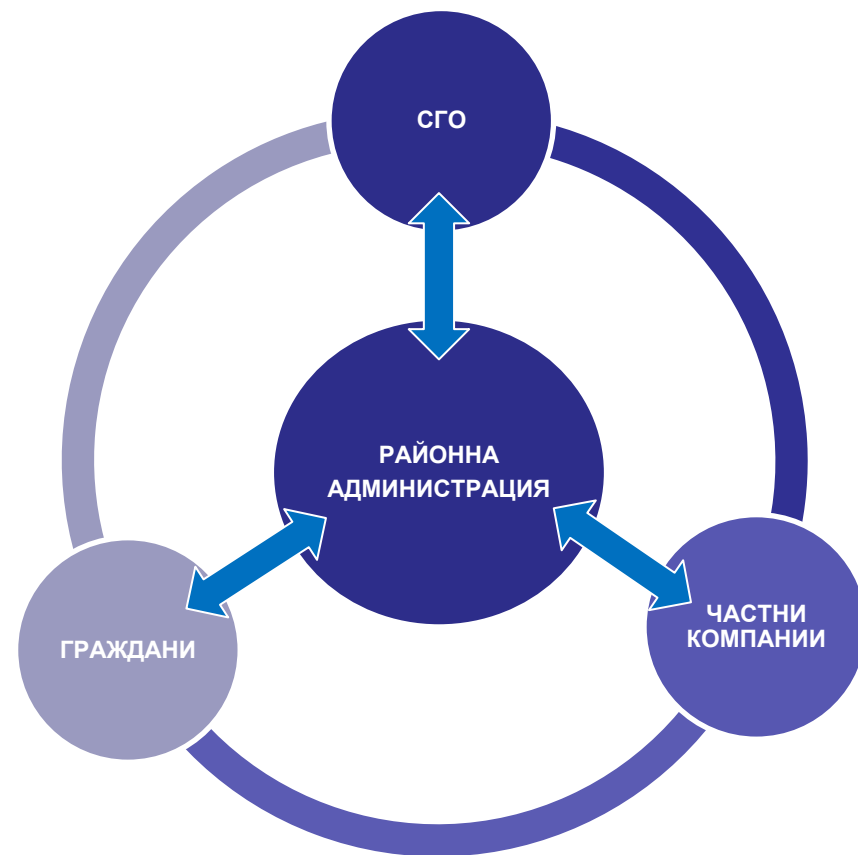

Комуникация и взаимодействие между граждани и РА /2

- От своя страна граждани, участвали в проучването споделят добри практики от инициирани от тяхна страна срещи с РА, които водят до разрешаването на конкретни проблеми (за пешеходните пътеки при Южния парк).
- Според представители на РА, една от съществените бариери пред успешните публични обсъждания е липсата на нормативна база-разписана като процедура единствено за публичните обсъждания на градоустройствените планове.

„За даден проблем общината трябва да измисли правила за решаването им и да информира гражданите. Ако няма механизъм за решаване-има хаос.“ РА

- Общата идея за процеса на комуникация е, че той трябва да бъде двупосочен, като се вземат предвид настоящите дефицити и бариери пред него - нагласа, която се споделя от всички заинтересовани страни, участвали в проучването.

Комуникация и взаимодействие между граждани и РА /3

- И служителите на РА, и част от представителите на гражданското общество споделят, че комуникацията и взаимодействието между тях трябва да премине отвъд контекста на конкретните лични проблеми на отделните граждани, а да се търсят по-значимите за Триадица и цяла София въпроси и теми.

„Общината може на първи етап да инициира комуникация, за да може да се преодолее пасивността на гражданите. Те трябва да знаят, че ако искат да направят живота си по-добър, то не трябва да разчитат само на общината, но и на себе си.“ РА

„За да става възможно участието на гражданите, те трябва да са информирани“ Граждани

- Идентифицираните канали за комуникация между РА и гражданите са Интернет страницата на общината (към момента в период на обновяване), преки срещи между представители на РА и граждани (както в общината, така и на публични обсъждания, срещи, културни мероприятия и т.н.) и печатни материали под формата на обявления в самата сграда на РА, но също така и на входовете на жилищните кооперации/блокове. Именно последният подход беше посочен, от повечето от анкетираните граждани, като осигуряващ максимално широк обхват (от гледна точка на възраст и социален статус) сред жителите на Триадица. Още един възможен начин на комуникация с гражданите, посочен от участниците в проучването, е ангажирането на домоуправителите в този процес.

Този документ е изготвен с финансовата подкрепата на Столична община Програма Европа, 2013 г. и се реализира в подкрепа на кандидатурата на София за Европейска столица на културата – 2019 г.
Организация: “Форум за наблюдение и анализ на публични политики”
Проект: „Добро управление на Район „Триадица” чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие”

Нагласи към гражданско участие в управлението на район Триадица

Нагласи към гражданско участие в управлението /1

- Идеята за референдум в Район Триадица не се възприема еднозначно от РА. Основният аргумент срещу подобна форма на гражданско участие отново е липсата на нормативна база, която да регулира подобна инициатива в рамките на района. Като допълнителен аргумент се изтъква и съмнението за финансовата целесъобразност на организирането на референдум
- От друга страна е налице нагласата, че подобен подход при взимането на решения ще има редица позитивни ефекти, както върху гражданското самосъзнание като цяло, така и върху комуникацията и взаимоотношенията между жителите на района и РА.

„Референдумът е добър, защото гражданинът е по-отговорен“ РА

„Ако хората участват в такива решения, най-вероятно няма да има и силно негативни реакции към нас“ РА

- Повечето от гражданите силно одобряват подобен инструмент за упражняване на власт, мотивирайки се с принципното твърдение, че жителите на района трябва да имат повече влияние върху взиманите решения, касаещи Район Триадица.

„Референдумът е много добър инструмент, защото това е пряката демокрация, но българинът не е стигнал до сериозно отношение към тази форма“ Граждани

Нагласи към гражданско участие в управлението /2

- „Прозрачността“ в управлението на и като цяло достъпът до информация не се проблематизира и от представителите на администрацията, и от гражданите, участвали в проучването. Отчасти това е резултат от относително широко споделяната нагласа за основно оперативните и изпълнителски функции, с които е натоварена местната власт и поради това се отнася към решенията на СОС и кмета на столицата. Гражданите, не споделят конкретен негативен опит в това отношение, освен с интернет страницата на РА, на която „не присъства достатъчно информация“.
- Областите на бъдещо потенциално взаимодействие между граждани и СГО, от една страна и РА от друга се определят в много широк обхват, но като най-чести посочвани от заинтересованите страни са:
 1. Култура;
 2. Образование;
 3. Благоустройство;
 4. Социални дейности;
 5. Екология.

Нагласи към гражданско участие в управлението /3

- На спонтанно ниво, прякото участие на граждани при взимането на решения с широка обществена значимост се възприема позитивно от участвалите в проучването заинтересовани страни, но едновременно с това и като трудно реализируемо на практика.
- В цялостния алгоритъм на вземане на решение и привеждането му в изпълнение се забелязват известни различия между становищата на администрацията и гражданите. Разбирането на представителите на РА е, че гражданското участие може да бъде на всеки един етап от процеса, докато самите граждани се фокусират върху първите три етапа и най-вече в планирането и взимането на решение.

„Най-важно е гражданското участие в планирането“ Граждани

„За да можеш да вземеш участие в контрола, трябва да вземеш участие и при планирането“ Граждани

- Според представители на РА, освен обсъждания, референдум и т.н. възможна форма на взаимодействие между жителите на Триадица и местната власт са граждански експертни съвети към районните комисии.

„Граждани, които обаче са експерти.“ РА

Идентифициране на
проблема

Обсъждане/планиране

Решение

Изпълнение на
решението

Контрол на
изпълнението